

**VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE**

Urad predsednika

Štev.: Su 1-15/2013-3
Datum: 26. 2. 2013

Predsednik Državnega zbora RS
g. Jakob Presečnik
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

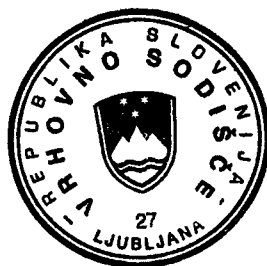
Prejeto:	26 -02- 2013		
Šifra:	713-01	13-4	8
Povezava:			
EPA:	936-VI	EU:	
Sign. zn.:			
Kratica:			

Spoštovani,

V prilogi vam pošiljam mnenje Vrhovnega sodišča o predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (ZKP-L).

Lepo vas pozdravljam,

Predsednik Vrhovnega sodišča RS
Branko Masleša

Kazenski oddelek
Datum: 25. 2. 2013

Urad predsednika Vrhovnega sodišča RS
datum prejema pisanja 26. 02. 2013
številka vpisnika KL 4 A 1512013-3
podpis sodne osebe [podpis]
odredba predsednika _____
datum _____ podpis _____

Mnenje kazenskega oddelka Vrhovnega sodišča RS o predlogu 29. in 33. člena novele ZKP-L

Kazenski oddelek Vrhovnega sodišča RS je na kolegiju dne 25. 2. 2013 sprejel naslednje mnenje k predlogu 29. in 33. člena novele ZKP-L:

K 29. členu novele ZKP-L:

Predlagamo, da se ta člen črta. Predlog spremembe iz tretjega odstavka 301. člena ZKP – člen 29. novele – vključno z obrazložitvijo predlagane rešitve odpira vrsto vprašanj, na katera zaenkrat ni odgovorov. Bojimo se, da se ni mogoče strinjati z izhodiščem predlagane spremembe tretjega odstavka 301. člena ZKP, da sodobna tehnologija zahteva bistveno drugačen odnos do koncepta javnosti sojenja kot enega izmed temeljnih elementov poštenega postopka, ki omogoča nadzor javnosti nad delom sodišč. Po našem razumevanju sodobna tehnologija le omogoča slikovno in zvočno snemanje z neposrednim prenosom, kar pa samo po sebi nujno ne zagotavlja uresničitve ciljev, ki jih zasleduje načelo javnosti. Brez vsakega dvoma imajo danes mediji, predvsem pa televizija, pomembno vlogo pri povečevanju transparentnosti delovanja sodstva, pri povečevanju razumevanja javnosti, kako delujejo (kazenska) sodišča; televizija lahko vzpostavlja ali povečuje zaupanje javnosti v sodni sistem, vendar po našem, morda konzervativnem mnenju, ne z neposrednimi prenosi kazenskih obravnav (ki lahko potekajo kljub spoštovanju načela koncentracije na več narokih v daljšem obdobju). Opozoriti je tudi potrebno, da načelo javnosti ni edino načelo kazenskega postopka, ki bi ga lahko zato povzdignili v vrhovni princip, ne da bi upoštevali druga načela, ki tudi zagotavljajo pošten kazenski postopek, npr. varovanje dostojanstva udeležencev v postopku, predvsem ranljivih prič, zagotavljanje varnosti itd., da ne govorimo o vseh možnih negativnih učinkih neposrednega TV prenosa (pa tudi snemanja in kasnejšega predvajanja). Zagotovo ni mogoče zavrniti ideje, da je mogoče s sodobno tehnologijo hitreje in celoviteje seznanjati javnost s potekom kazenskih postopkov in odločitvami sodišč v teh postopkih. Vsekakor bi zaenkrat kazalo morebitne spremembe načina zagotavljanja javnosti in pozitivne ter negativne vplive sprememb bolje premisliti in jih morda uveljavljati postopno. Tako sodstvo morda ne bi nasprotovalo ideji, da se lahko posname ali prenaša izrek sodbe in njena ustna obrazložitev (člen 360., prvi in drugi odstavek). Morda bi bilo še bolj ustrezno, če bi lahko snemali in prenašali izrek sodbe in njeno ustno obrazložitev le v primerih, ko sodbo javno razglasi sodišče druge stopnje (približno takšna je trenutno ureditev v U.K.). V takšnem primeru bi bila tveganja, ki jih nedvomno vsebuje snemanje oziroma prenos kazenskih postopkov, na načine, ki jih uveljavlja novela, bistveno manjša, javnost pa bi dobila vendarle boljši vpogled v delovanje kazenskega sodstva. Z ustnimi obrazložitvami sodb po končanem postopku (izrekanje sodb) bi se javnost lahko neposredno skozi

usta sodnikov seznanjala s temeljnimi načeli kazenskega postopka. Postopen način neposrednega seznanjanja javnosti z delovanjem kazenskega sodstva bi tudi omogočil ugotavljanje (pozitivnih in negativnih) učinkov takšne večje transparentnosti. Po določenem času bi bilo tako mogoče tudi analizirati oziroma ugotavljati, ali je takšen način zagotavljanja javnosti v kazenskih postopkih primeren in ali bi ga kazalo razširiti morebiti tudi na druge faze postopka.

K 33. členu novele ZKP-L:

Menimo, da je predlagana ureditev neustrezna. Zapisnik o glavni obravnavi je zapis o poteku uradnega dejanja, to je osrednjega dejanja kazenskega postopka, na podlagi katerega se sprejme odločitev – sodba. Zapisnik o glavni obravnavi mora biti sestavljen v takšni obliki, da ne pušča nikakršnega dvoma, kako je obravnava potekala. Zapisnik o glavni obravnavi pa ne vsebuje le poteka glavne obravnave od začetka do konca, temveč potek celotnega zasedanja od začetka (člen 305 ZKP) do razglasitve sodbe. V zapisnik o glavni obravnavi se vpisujejo ugotovitve in odločitve sodišča, izjave in predlogi strank, ter procesna dejanja, ki so bila opravljena, ter njihova vsebina. Iz zapisnika o glavni obravnavi mora biti določeno in jasno razvidno, kdo je bil navzoč, kako je potekala obravnava, predlogi strank, odločitve senata, začetek obravnave s predstavitvijo obtožnice in podobno. Predlog novele ima le splošno določbo o zapisniku, sklicuje se na smiselno uporabo določb ZKP, ki urejajo zapisnik. Tako več sploh ni predpisana vsebina zapisnika o glavni obravnavi, kot jo določa 316. člen ZKP. Zapisnik mora biti torej jasen, nedvoumen in takšen, da ne dopušča nikakršnih interpretacij o tem, kako je glavna obravnava potekala, kar najbolj omogoča sedanja ureditev, torej določbe 314. - 317. člena ZKP. Samo zvočno snemanje glavne obravnave ne pomeni razbremenitve sodnega osebja, saj si je težko zamisliti, da bi v obsežnih kazenskih postopkih, ki trajajo dalj časa zaradi velikega obsega dokazovanja ter razčiščevanja zapletenih dejanskih in pravnih vprašanj bilo mogoče le na podlagi zvočnih zapisov voditi postopek in kar je tudi bistveno, utemeljiti pisno odločitev, torej sodbo. Ni sprejemljivo črtanje 317. člena ZKP, ki določa, da se v zapisnik o glavni obravnavi vnese celoten izrek sodbe in navede, ali je bila sodba razglašena javno. Sodbeni izrek mora biti tudi jasen in nedvoumen, in ni mogoče, da bi le na podlagi zvočnega zapisa bilo mogoče vedno določeno in jasno ugotoviti, kakšna sodba je bila izrečena in kakšne so odločbe sodbenega izreka, npr. izreka obsodilne sodbe (359. člen ZKP). Ni odveč poudariti, da je po sedanji ureditvi izrek sodbe na glavni obravnavi njen izvirnik. Izvirnik sodbe mora biti vedno zapisan tako oziroma predstavljen na tak način, da je popolnoma jasno, kaj je bilo izrečeno. To pa najbolj še vedno omogoča klasičen zapis po sedanji ureditvi zapisnika o glavni obravnavi v 317. členu ZKP.

Predlog novele ne predstavi sedanjih izkušenj s snemanjem glavnih obravnav, ni analize pozitivnih in negativnih učinkov snemanja dela glavnih obravnav po sedanji ureditvi, ne pojasni v čem je snemanje glavnih obravnav s popolno izključitvijo sodnika kot tistega, ki postopek vodi, da odloči o tem, kateri deli obravnave se bodo snemali in kateri ne in npr. ne upošteva že ugotovljenih težav pri reproduciranju le zvočnih zapisov (npr. posnetki govora v narečju, ki ga razumejo le tisti, ki na določenem območju države živijo in narečje obvladajo).

Predvideni učinki racionalizacije – zmanjšanje števila delovnih ur sodnega osebja in sodnikov – so ocene, ki se utegnejo izkazati za napačne. Tako sodniki prve stopnje kot stranke in sodniki pritožbenih sodišč bodo za svoje delo pogosto potrebovali prepise snemanja. V kakšnem obsegu bo to potrebno, pa bi najbolj verodostojno ocenili sodniki sodišč prve stopnje in pritožbeni sodniki. Predvidevamo, da bi predlagana ureditev zahtevala zaposlitev dodatnega tehničnega osebja, vprašanje je tudi, kakšni tehnični zapleti bi se utegnili pojaviti v teku obravnav in kako bi jih bilo mogoče reševati. Ugotavljamo tudi, da predlagana ureditev ne upošteva pravic gluhih in nemih.

Vodja kazenskega oddelka:

Marko Šorli

